

ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΣ

ΤΗΣ

ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ Α. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗ

“Όλος ο κόσμος τὴν ἔκλαυσε, πᾶσα δὲ καρδία γνωρίσασα τὴν εὐαγγελικὴν τῆς ψυχῆν, ἀναλογιζομένη τοῦ πικροῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς τῷ ἀλησμόνητον ἄλγος, περιλύπως δακρύουσα εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ὀνόματός τῆς, ἐν σπαρακτικῇ ὀδύῃ καὶ εἰλικρινεῖ ὀλολυγμῷ, βραίνει τοῦ συμπαθοῦς τάφου τῆς τὸ χῶμα μὲ τάληθῃ ἐκεῖνα ἄνθη, ἅτινα ἐπὶ τῆς γῆς ἠγάπησε περιπαθέστερον τῆς λατρείας ἐξόχως πονούσης ψυχῆς. Λέγουσι ὅτι ὁ κόσμος πρέπει νὰ κρατῇ τὰ δάκρυά του, ἐν τῇ ἐξ οὐρανοῦ πεμπομένη σιωπηλῇ παρηγορίᾳ συγχρινῶν καὶ διασκεδάζων τῆς συμφορᾶς του τὸν βαρὺν στόνον, τὸ μέγεθος τᾶς ὀδύνης του, ἀναμετρῶν τὰ δυστυχήματα τῶν ἄλλων, οἶονεὶ ἀντῶν ψυχραιμίαν καὶ θάρρος ἐκ τῶν γενικῶν τραυμάτων τοῦ θανάτου, ἀναμένων τὴν πάροδον τοῦ ἀμβλύοντος τὰ ἄλγη τῆς ψυχῆς χρόνου, ἐκ τῆς γενικῆς καταστροφῆς δημιουργῶν καρτερίαν, ἰσχυράν νὰ γλυκάνῃ τοὺς πόνους τῆς πληγῆς, ἣν διανοίγει ἐν τῇ σποδῷ τοῦ τάφου αἰώνιος χωρισμὸς καὶ ἀκάρδως ἀμαυροῖ τὴν γλυκυτάτην τῆς ζωῆς λαμπρότητα, συνθάπτει ἐν τῇ παντοτινῇ νυκτὶ τοῦ “Ἄδου τὴν εὐδαιμονίαν, τὰ τελευταῖα μειδιάματα εὐφιλῆτων τέκνων... Οὐδεὶς ἀρνείται τὴν δύναμιν τῶν παρηγόρων λόγων. “Ὅταν ὅλος ὁ κόσμος συγκαλῆ, ἢ θλίψις ἀληθῶς μειοῦται. Ἄλλ’ ὅποσα δύναται ν’ ἀντιτάξῃ τις εἰς τὰς πενιχρὰς ταύτας παρηγορίας καὶ τὰς ματαίας προφάσεις, ὅταν αἴφνης ἐν μιᾷ στιγμῇ τὸ μειδιάμα σθένεται εἰς γελόντα χεῖλη, κλίνει ὑπὸ τὴν δύναμιν τῆς Εἰμαρμένης, οὐχὶ ἀπογοητευθεῖσα ζωὴ, φέρουσα τὸ βῆρος τῶν ἐτῶν, ἀλλὰ ζωὴ πλήρης σφρίγγους, ἀληθῆς προσωποποιήσις τῆς υγείας καὶ τῆς νεότητος, τὸ ῥόδον ἀποφυλλίζεται, καὶ ἀντὶ τῶν κραυγῶν τῆς χαρᾶς καὶ τῶν γελῶτων, ὁ φαιδρὸς οἶκός τῆς ἀναδίδει οἰμωγὰς, θρήνην καὶ δάκρυα ... Τί δύναται νὰ ἐλαφρύνῃ ἠπιώτερον τὸν πόνον τοῦ θανατηφόρου καὶ σπαραξικαρδίου τῆς λύπης τραύματος; Ποῦ ὑπάρχει τάχα ἡ εὐσπλαγχνος Πρόνοια; Διατί στέργει, ἵνα ὑπάρξῃς, κοσμοῦμεναι ὑπὸ τῶσων χαρίτων, παραδίδονται ἀπόνως θύματα εἰς τὸν θάνατον; Τί δύναται νὰ πραύνη τὴν φλόγα τῆς ψυχῆς τέκνων, βιγούντων πρὸ τῆς ἰδέας τοῦ θανάτου, ὅταν μίαν νύκτα περιπτυσσόμενα τὴν γλυκεῖαν μητέρα των, πλήρη ζωῆς, παλμῶν, χάριτος, τὴν αὐγὴν ἀνοίγοντα τοὺς ὀφθαλμούς των, μάτην ἀναζητῶσιν αὐτήν, μάτην προστρέχωσιν εἰς τὴν διαρκῆ συντροφίαν των, τὴν διαρκῆ παρη-

γορίαν των; Σὺ πλέον εἶχες κλείσει τοὺς πλήρεις γλυκύτητος ὠραίους Σου ὀφθαλμούς καὶ νεκρωμένοι αἱ χεῖρές Σου εἶχον δώσει τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν καὶ τὴν τελευταίαν εὐλογίαν εἰς τὰ ἔκπληκτα πρὸ τῆς θέας τοῦ ἀποχωρισμοῦ πεφιλημένα τέκνα Σου... Μὰ εἶνε πράγματι φρικτὸν καὶ ἀπελπι νὰ βλέπῃ τις τὸν εὐγενῆ οἶκον, ὃν ἐφώτιζεν ὁ ἥλιος τῆς εὐτυχίας καὶ ἐξωογόνει ἡ γλυκεῖα αὖρα τῶν ἐλπίδων, νὰ καλύπτῃ αἴφνης ἡ νύξ τῆς δυστυχίας καὶ τὸ ἔρεβος τῆς ἀπελπισίας. Ἀληθέστατον, ὅτι τοιαῦται συμφοραὶ δὲν ἀμνηστεύονται διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου, ἐνώπιον δὲ τόσοσ ἀπροόπτου δυστυχήματος, μάτην ἐπιζητεῖ τις παρηγόρους φράσεις, ἀντὶ τῆς ἐπιβαλλομένης σιγῆς καὶ συντριβῆς...

*
*
"Ὅσοι τὴν ἐγνώριζον τὴν ἡγάπων, διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἔκλαυσαν, καὶ πάντοτε ὑπὲρ τῆς μνήμης τῆς θὰ ἔχωσιν οἱ ὀφθαλμοὶ των δάκρυα. Τί ἦτο; Συλλέξατε ὅλας τὰς ἀρετάς, λάβετε πάντα τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, ἐπιχύσατε τὴν ἀγαθωτάτην ἔκφρασιν τοῦ ἀγαθοῦ, τὴν ἰδέαν τῆς γλυκυτάτης ἀγάπης, δώσατε τὴν τελειοτάτην ἀποτύπωσιν τοῦ ἔρωτος πρὸς ὃ,τι ὠραῖον ..., συλλέξατε ταῦτα πάντα, ἐνσταλάξατέ τα ἐν μιᾷ καρδίᾳ, παλλούσῃ, συγκινομένη, ζώσῃ ... ἦτον αὕτη ἡ καρδία τῆς **Μαριέττας Ἀριστάρχη**, ὀλόκληρος ἡ ζωὴ τῆς. Ζωὴ—ἥλιος, εὐφροσύνης χύνων τὸ εὐεργετικὸν αὐτοῦ θάλπος εἰς πᾶσαν γνῶριμον ψυχὴν ... Πρότυπον μητρός, πρότυπον θυγατρός, πρότυπον εἰλικρινείας καὶ ψυχικοῦ κάλλους, ἐβίου εὐτυχῆς ἐν μέσῳ τῆς λατρευούσης αὐτὴν οικογενείας τῆς. Ὁ βίος τῆς ἦτον ἀγνὸν μυστήριον ἀθωότητος, παράδειγμα μητρικῆς στοργῆς, μοναδικῆς ἀφοσιώσεως. Ὁραία καὶ ἀγνή ὡς τὰ κρίνα τῶν ἀγρῶν, ἀθῶα ὡς παιδίον, χριστιανὴ καὶ εὐσεβὴς ὡς μοναχὴ, ἀγαθὴ ὡς ἄγγελος, ἡγάπα τὰ πάντα καὶ ἡ πρὸς ὃ,τι ἀγαθὸν στοργὴ τῆς, ἐπέχεεν ἐπὶ τῆς συμπαθοῦς μορφῆς τῆς μελαγχολικὸν φίλτρον. Ἡδύνατο νὰ κλαύσῃ, βλέπουσα ἐν ἄνθος μοιραίως μαραινόμενον, ἀκάρδως δρεπόμενον, ἀδικως φυλλορροοῦν, κατείχετο ὑπὸ διαρκoῦς ψυχικοῦ σάλου διὰ τὴν ἐλαχίστην σκληρότητα, διὰ τὴν ἐλαχίστην ἀδικοφoρίαν...

Πρὸ τῆς *Εἰκόνας* τῆς, ἐπὶ τῆς γλυκεῖας μορφῆς τῆς, ἐλάμπουσι πλήρεις ἀκτίνες ἀγαθότητος καὶ εὐαισθησίας. Ἀπαράμιλλος τύπος καλωσύνης, ἰσχυρὸν μεγαλεῖον ψυχῆς ἐν μεγαλοπρεπεῖ σωματικῆ φυσιογνωμίας, ἦτο κόσμος ἀληθῆς, στολισμὸς ἐπιβállων, ὑπαρξίς ἀγνωοῦσα τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς ψυχῆς τῆς, τὰ τόσα αὐτῆς χαρίσματα.

Ἀληθῆς προνομιοῦχος φύσις, κατακηλοῦσα διὰ τῆς αἰσθηματικῆς λεπτότητος, τῆς ἑλληνικωτάτης μορφῆς τῆς, καὶ πληροῦσα διὰ τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτῆς παρουσίας πᾶσαν ἐκλεκτὴν συνάθροισιν, ζῶσα χάρις, πλήρης ἔμφυχος ἀρμονία καὶ διάνοις, τόσοσ ἀπροσδοκῆτως σβεσθεῖσα ὡς ἀπιθανότης ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ θανάτου...

Δέν σε λησμονοῦμεν εὐγενῆς ψυχῆ^{**}, καὶ Σὺ δὲ μὴ λησμόνει ὑπὸ τὰ σιγηλὰ τῆς νυκτὸς σκότῃ, καὶ τὴν ἀτάραχον οὐρανίαν γαλήνην Σου νὰ πέμπῃς παρηγορίαν εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς κλαίοντας τὴν πικρὰν στέρῃσίν Σου. Πέμπε ἀοράτως παραμυθίας ἀκτίνα εἰς τὰ πολυκλαυστέρησίν Σου. Πέμπε ἀοράτως παραμυθίας ἀκτίνα εἰς τὰ πολυκλαυστέρησίν Σου, ὧν παριδοῦσα τὰ δάκρυα, τὰ ἐγκατέλιπες ἄνευ νέων μεϊδιαμάτων ἐν τῇ ζωῇ τοῦ συνεχοῦς πόνου καὶ τῆς διαρκοῦς πικρίας. Εἶνε πικρὸς ὁ θάνατος, ὁ χωρίζων προσφιλεστάτας ὑπάρξεις. Τὸν συμπαθῆ τάφον Σου θὰ δροσίζῃ, ἐφ' ὅσον ἀτενίζει τὸ ὄμμα μας τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, πύρινον δάκρυ, ἀπὸ βαθυτάτου καὶ ἐγκαρδίου πόνου, τὸν δὲ σταυρὸν αὐτοῦ θὰ περιβάλλῃ ἡ θερμὴ ἀνάμνησις, ἡ συνέχουσα διὰ τοῦ ποθεινοτάτου συνδέσμου τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἀγαπῆσας καρδίας ... "Ἄν, ὡς ὀρθότατα ἐγράφη, ἡ μορφή τῆς ὀρατῆς Εἰκόνας τοῦ κόσμου εἶνε ὠραιότατη, ἀκτινοβολοῦσα λάμπιν ἀστέρων εἰς τὴν σιωπηλὴν τῶν νυκτῶν ὄψιν, λάμπιν ὠκεανοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου εἰς τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις, ὑπῆρξες καὶ Σὺ ζῶσα, ἐπὶ χρόνον ἐτῶν, κόσμημα τῆς μεγάλης ταύτης εἰκόνας τοῦ κόσμου. "Ἄν ὀλίγοι-στοὶ βωμοὶ λατρείας ἀγίας ἐγκλείονται εἰς τὰς ἀγαπησάσας Σε καρδίας, ἕνα σήμερον ἐγείρουν αὐταὶ εἰς τὸ ὄνομά Σου *Μαριέττα*, τὴν *Εἰκόνα* τῆς ἀγαθῆς Σου ψυχῆς.....

"Ὅλος Σου ὁ βίος πάντοτε θ' ἀναπαρίσταται εἰς τὰς συμπαθεῖς στροφάς, ἃς ὁ προσφιλεὶς φίλος Κ. Ξένος ἐχάραξεν ἐπὶ τοῦ ὠραίου τάφου Σου :

Στῇ νεότητι ἀπάνου ἡ ἄδολη βαγίστηκε καρδιά της
Ποῦ ἦτον ὁ κάθε της καλὸς παρηγοριὰ κῆ ἐλπίδα·
Τὰ χεῖλη ἐκλείσανε μὲ μιὰ εὐχὴ γιὰ τὰ παιδιά της
Καὶ τοῦ ματιοῦ της σῆστηκε ἡ ὑστερνὴ ἄχτιδα
Μὲς τῇ χαρὰ ἀνέλπιστα... Μ' ἂν ὅλα ἐδῶ κάτω
Πλούτη καὶ δόξαις κῆ ὠμορφιαὶ περνοῦνε καὶ ξεχνιοῦνται,
Δὲ σκοτεινιάζει ἡ ἀρετὴ στὴ νύχτα τοῦ θανάτου
Καὶ ἡ μεγαλόκαρδαις ψυχαῖς ποτὲ δὲ λησμονοῦνται.

Νοεμβρίου 1888.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΣΕΝΗΣ

ΑΣΜΑ ΝΑΥΤΟΠΑΙΔΟΣ *

Φύσα βορειᾶ μου, φύσηξ
Κῆ ἄνοιξε τὰ πανιά μου,
Ποῦ διπλωμένα πέφτουνε
Σᾶν νᾶταν στὴ σκλαβιά.
Γιὰ δὲς τα πῶς ταραζοῦνται,
Πῶς τρέμουν τὰ καυμένα
Ποῖο νὰ ἀγκαλιάσῃ πρότερον
Τὸν ἐλεῦθερο βορειᾶ.

* Ἐξ Ἀνεκδότου Δράματος «Πατρὶς καὶ Ἑβρῶς.»